

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
BAŞKANLIĞI
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/2436
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.02.2025/50
Karar Numarası : 2025/50
Başvuran : S.A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
2- Erzincan İl Jandarma Komutanlığı
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza infaz kurumunda bulunan başvuranın sağlık durumu kara yoluyla seyahate uygun olmadığı halde üç gün süren bir seyahate zorlandığı, yolculuk esnasında ve dönüşünde görevli personelce kendisine darp ve kötü muamelede bulunulduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. % 86 oranında engelli olduğunu,

b. Cumhurbaşkanlığına göndermiş olduğu yaşlılık ve sakatlık nedeniyle af talepli dilekçesine istinaden af çıkarma kararı verildiğini, söz konusu belgenin önce Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne ardından Malatya Cumhuriyet Başsavcılığına iletilindiğini ancak sürece ilişkin işlemlerin yavaş yürüdüğünü, bu sebeple ailesinin Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) üzerinden şikâyet başvurusunda bulunduğunu,

c. 1/9/2024 tarihinde H.A. isimli üstteğmen tarafından ring aracıyla zorla hastaneye sevk edilmeye çalışıldığını, bu sırada tehdit edildiğini, sevk edilebilmesi için sahte hekim raporu oluşturulduğunu, bu hususun Kurum kamera kayıtları ile sabit olduğunu,

ç. Ring aracıyla yola çıkarken kendisine 600 TL verildiğini, bu paranın yolculuk için yeterli olmadığını, 3 gün süren yolculukta yalnızca 1 gün doyabildiğini, para çekmek istemesine rağmen izin verilmediğini, diğer mahpuslara bu kolaylığın sağlandığını, bu durumun harcama fişlerinden tespit edilebileceğini,

d. Ring aracında kendisiyle birlikte yolculuk yapan mahpuslardan A.Y.'nin tuvalet ihtiyacının giderilmediğini, A.K.'nin ring aracı içinde zorla pet şişeye tuvaletinin yaptırıldığını, mahpuslara ring aracında sigara içirildiğini, Metris 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 100 metre yakındaki benzinlikte S.A. isimli mahpusa hakaret edildiğini, hasım kaydı olan N.A.'nın zorla yanına verilmeye çalışılarak hayatına kastedildiğini, ring aracının içinde S.A. ile A.K.'nin kavga ettiğini ancak bunun tutanağa geçirilmeyerek üstünün kapatıldığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

e. Akaryakıt istasyonunda mola verildiği sırada kendisini jandarma personelinin darp ettiğini, bu darp olayının yol boyunca da devam ettiğini, askerlerin silah kabzasıyla sırtına ve bacaklarına vurduğunu, Amasya'ya yaklaştıklarında varisinin patladığını, durumu söylemesine rağmen hiçbir şey yapılmadığını ve baygınlık geçirdiğini, yüzüne su dökülerek uyandırıldığını, yarım saat sonra tekrar bir benzinlikte durduklarını ve orada da darp edildiğini, bu durumun kamera kayıtlarında da mevcut olduğunu,

f. Askerlerin kendisine bir kutu içerisinde ne olduğu belli olmayan bir yemek verdiğini, kendisinin bu yemeği reddettiğini, beslenmesinin engellendiğini ve bu durumun da kamera kayıtlarında mevcut olduğunu,

g. Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 3/9/2024 tarihinde getirildiğini, infaz ve koruma memurlarına yolda başına gelenleri anlatması üzerine 112 Acil Çağrı Merkezinin arandığını, sağlık ekibinin 2 saatte geldiğini, ekibin darp izlerini, ağzından gelen kanı ve sırtındaki izleri görmelerine rağmen askerlerin baskısı yüzünden kendisini ambulansa almadan gittiklerini, bu ekibin herhangi bir işlem yapıp yapmadığını bilmediğini,

ğ. Akabinde mahkum kabul biriminde toplam 4 saat işkence izlerinin geçmesi için bekletildiğini, hastaneye darp raporu alınması için götürüldüğünde ise hekimin tanzim ettiği raporda; vücudunda yaralar oluşmasına rağmen varis patlamasına ilişkin hususu, morluklarını ve darp izlerini belirtmediğini, sadece sırtında kızarıklıkların olduğunu belirttiğini,

h. Muayene esnasında içeride askerlerin de bulunduğunu, kendisi hakkında yasal olmayan sağlık raporu düzenlendiğini, hekimin taraflı olduğunu fark edince kameralara sırtındaki izleri göstermeye çalıştığını, hekimin talimatıyla engellenmeye çalışıldığını, bu hususun da kamera kayıtlarından görülebileceğini,

ı. Ring aracından iner inmez Kurum kameralarına da vücudundaki darp izlerini gösterdiğini, bir üsteğmenin hastane sevkine gitmesinin rutin bir uygulama olmadığını, üsteğmenin hastane önünde sevki gerçekleştiren diğer jandarma görevlilerine “*Sizi işten attırırım.*” şeklinde tehditte bulunduğunu, hastaneye 1/9/2024 tarihinde götürüldüğünü ve 3/9/2024 tarihinde Kuruma geri getirildiğini ancak şikayetlerinden sonra 11/9/2024 tarihinde tutanak tutulduğunu iddia etmektedir.

3. Muhatap Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından gönderilen yazılı görüşte özetle;

a. Başvuran hakkında Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığı İlamat ve İnfaz Bürosu'nun, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı İstanbul 3'üncü Adli Tıp İhtisas Kurulunun 27/3/2024 tarihli ve ... B.M. sayılı yazısına istinaden hükümlünün sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle cezalarının hafifletilmesi veya kaldırılması işlemleri için tedavi evrakları ile birlikte randevu almaksızın Kurulun muayene günleri olan Pazartesi, Çarşamba günlerinden birinde kimlik belgesiyle ve tüm tıbbi belgeleriyle birlikte saat 08:30'da Kurul'da hazır bulunacak şekilde muayeneye gönderilmesinin istenildiği, başvuranın 2/9/2024 tarihinde İstanbul Adli Tıp Kurumuna gittiğinin anlaşıldığı,

b. Başvuran iddialarında “*yola çıkmaya uygun mu değil mi diye kontrol edilmeden*” gönderildiğini beyan etmiş ise de 29/8/2024 tarihinde İstanbul Adli Tıp Kurumu için Kurum doktoru tarafından yapılan muayenesi sonucu hakkında “*Yapılan fiziki muayenesinde karayolu veya hava yolu ile yolculuk yapmasında sağlık açısından herhangi bir engel hali yoktur. Herhangi bir darp cebir izine rastlanılmamıştır.*” şeklinde raporun düzenlendiğinin tespit edildiği,

c. Başvuranın 3/9/2024 tarihinde Kuruma tekrar geri dönüş yaptığını ve akabinde görevli jandarma personellerinden şikayetçi olduğunu ve darp edildiğini bildirmesi üzerine kendisinin Kurum tarafından darp ve cebir raporu alınmak üzere hastaneye sevk edildiği,

ç. Başvuranın iddialarına binaen Kurum mahkum kabul birimine ait kamera görüntüleri incelendiğinde, başvuranın görevli memurlarla konuştuğu ve mahkum kabul bekleme alanında bir süre beklediği bu esnada vücudunu, kollarını, bacaklarını açarak kameraya gösterdiği, daha sonra bekleme alanında bulunan sandalyelere

uzandığı, gelen 112 Acil Servis personellerince hükümlünün ring aracı ile hastaneye gitmesinin uygun görüldüğü ve başvuranın hastaneye sevkini sağlandığı,

d. Başvuranın hastaneye darp ve cebir raporu alması için gönderildiği zaman Kurum tarafından tutanak tutulduğu, başvuranın darp ve cebir raporu alması için jandarma personeline haber verildiği; ancak kampüs içerisinde hastane sevki olduğu için jandarma personelinin hemen gelemedikleri ve başvuranın ağrılarının olduğunu beyan etmesi, Kurumda da o tarihte başvuran hariç iki kişinin daha acile gönderilmesi gerektiği bu sebeple de 112 Acil Servisin arandığı ve başvuranın gelen ekiplerce ring ile gitmesinin uygun görülmesi üzerine tekrardan jandarma personelinin gelmesinin beklendiğinin hem düzenlenen tutanaktan hem de incelenen kamera görüntülerinden anlaşıldığı,

e. Başvuranın Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından hakkında düzenlenen darp ve cebir raporunda ise *“hasta sırtına darbe aldığını ifade ediyor, sırtında üst bölgede yaklaşık 2-3 cmlik lineer ve alt bölgede yaygın hiperemik/kızarık alanlar izlendi. Ek şikayeti ve ek muayene bulgusu yok gks 15 koopere oryante btm ile giderilebilir mevcut haliyle hayati tehlikesi yoktur kati hekim raporudur.”* şeklinde rapor tanzim edildiği,

f. 3/9/2024 tarihinde İstanbul Adli Tıp Kurumu sevkinden Erzincan iline dönüş yapıldığı sırada başvuranın jandarma personeline hitaben yüksek ses ile *“Devriye komutanı kesin fetc, bana kumpas kuruyor, o devriye komutanının saçını tırpanla bierim”* sözleriyle hakaretlerde bulunduğuna dair Erzincan Jandarma Tabur Komutanlığı tarafından tutanak düzenlendiği ve idari olarak başvurana da disiplin soruşturması açıldığı,

g. Açık Ceza İnfaz Kurumundan gönderilen kamera görüntülerinde başvuranın devriye komutanına *“Fetc”* dediği ancak *“saçını tırpanla bierim”* şeklinde bir ifadesinin olmadığı, ayrıca başvuranın jandarma personeli tarafından darp edildiğini beyan ettiği ancak yine incelenen kamera görüntülerinde jandarma personelinin herhangi bir müdahalesinin olmadığı anlaşıldığı, ayrıca yaşanan olayın kurum dışında ring aracında olduğu, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda bu konu hakkında verilebilecek bir disiplin cezasının olmadığı, yine konu hakkında hem başvuranın hem de Jandarma Tabur Komutanlığının adli olarak birbirlerinden şikayetçi oldukları, ayrıca başvuranın incelenen kamera görüntülerinde ring aracında sinir haliyle ortaya küfür ettiği ancak jandarma personellerine şahıs belirterek küfür etmediği, yine incelenen kamera görüntülerinde ring aracının benzinlikte durduğu ve başvuranın tuvalet ihtiyaının gidermek için çıktığı, jandarma personeline karşı bir hakaret veya küfür gibi eylemlerinin olmadığının anlaşıldığı, bu sebepten dolayı yaşanan olayda kesin delil olabilecek bulguların olmadığı, idari olarak bunun karşılığı olabilecek bir disiplin cezası da olmadığından dolayı başvuran hakkında disiplin cezası verilmesine yer olmadığına dair karar verildiği,

đ. 2/9/2024 tarihinde İstanbul Adli Tıp Kurumuna gittiği ve gerekli tedavisi bittikten sonra Kuruma geri dönüş yaptığı esnada ring aracı içerisinde değil petrol istasyonlarının tuvaletlerinde birden fazla darp eylemine uğradığını, en son Amasya ilindeki petrol istasyonunun tuvaletinde darp eyleminin son bulunduğunu 18/9/2024 tarihli Kuruma vermiş olduğu sözlü ifadesinde de beyan eden başvuranın tanıkların dinlenmesini talep ettiği, bahse konu gün adli tıp kurumuna giden ve olaya şahit olan A.Y., N.A. ve A.Y.K.'nin dinlenmesini istediğine dair beyanda bulunduğu, hükümlü N.A.'nın 20/9/2024 tarihinde vermiş olduğu tanık ifadesinde *“Olay günü S.A. sıkıntı çıkartıyordu. Rahatsızlandığını söyleyerek beni acile götürün diye söyledi. Ama durumu iyiydi, yalan söylüyordu. Komutan kendisinin bir şeyi olmadığını söyledi. Bunun zerine ring aracının kapılarına vurmaya başladı. Lavaboya gideceğini söyledi askerler onu götürdü lavabodan döndüğünde darp edildiğine dair herhangi bir iz yoktu durumu iyiydi. Kendini bilinçli olarak dvdrp tazminat alma peşinde olduğunu bana söyledi. İfadesinde yer alan*

beyanlar yalandır. Jandarma kendisini dövmemiştir aksine jandarmayı tehdit ederek tahrik etmeye çalıştı.” şeklinde; hükümlü A.Y.’nin vermiş olduğu tanık ifadesinde de” *Olayla ilgili bir bilgim yoktur. Hiçbir şeye şahit olmadım. Söyleyeceklerim bunlardan ibarettir.*” şeklinde beyanlarda bulunduğu,

h. Sonuç itibarıyla olayın Kurumla ilgisinin olmadığı, başvuranın iddia ettiği darp eyleminin petrol istasyonlarının tuvaletlerinde gerçekleştiği ve bununla ilgili Kurumda sadece başvuran hakkında Erzincan Jandarma Tabur Komutanlığı tarafından tutulan tutanağa ilişkin idari olarak disiplin soruşturmasının yürütüldüğü ve adli olarak da Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğunun anlaşıldığı, Kurum Merkez Kontrol birimi tarafından bahse konu tarihe ait mahkum kabul alanını gösteren kamera görüntüleri ile Erzincan Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından hükümlünün bulunduğu ring aracına ait kamera görüntüleri CD formatında yazı ekinde sunulduğu belirtilmiştir.

4. Muhatap Erzincan İl Jandarma Komutanlığı tarafından gönderilen yazılı görüşte özetle;

a. Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunan S.A. isimli vatandaşın daha önce şikayet müracaatı hakkında Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığı Jandarma Yarbay A.A. tarafından yapılan soruşturmanın taraflı yürütüldüğünü beyanla yazmış olduğu 14/10/2024 tarihli şikayet dilekçesindeki iddialarını araştırmak üzere Erzincan İl Jandarma Komutanlığının 30/10/2024 tarihli ve ... sayılı Valilik Oluru ile Erzincan İl Jandarma Kumandan Yardımcısı Jandarma Albayı Z.Y.’nin araştırmacı olarak görevlendirilerek soruşturmaya başladığı,

b. Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü bulunan S.A. isimli mahkumun İstanbul Adli Tıp Kurumunda 2/9/2024 tarihinde hazır edilmesi talimatına istinaden sevkinin yapıldığı,

c. Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Tabipliğinin 29/8/2024 tarihli ve .... Protokol numaralı yazı ile hükümlü S.A.’nın İstanbul Adli Tıp Kurumuna sevki için “*Yapılan fiziki muayenesinde karayolu veya hava yolu ile yolculuk yapmasında sağlık açısından herhangi bir engel hali yoktur. Herhangi bir darp cebir izine rastlanılmamıştır.*” ibareli Kurum tabibi tarafından onay verildiği,

ç. Hükümlü S.A.’nın ring aracı ile İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürülerek muayenesinin yaptırıldığı, İstanbul Adli Tıp Kurumundan Erzincan Ceza İnfaz Kampüsüne teslim edilmek üzere 3/9/2024 tarihinde yola çıkıldığı, cezaevi ring aracı ile seyir halinde iken Amasya ili sınırları içerisinde hükümlü S.A.’nın ring aracı içerisinde bulunan kabinde kendisini yere attığı, kapıya kafasını vurduğu, elleriyle ve ayaklarıyla tekme attığı, tüm uyarılara rağmen kendisine zarar vermeye devam ettiği, belli bir süre sonra bu davranışından vazgeçtiği, devriye komutanına ve jandarma personeline tehdit, hakaret ve sinkaflı söylemlerde bulunduğu, bu hususların alınan ifadeler ile ring aracında bulunan kamera kayıtlarıyla sabit olduğu, jandarma personelinin S.A. isimli hükümlüye herhangi bir tehdit, hakaret veya fiziki şiddetinin olmadığı,

d. Ring aracı Erbaa ilçesinde yakıt ikmali ve ihtiyaç için mola verdiği için jandarma personeli tarafından kendisine yiyecek ve içecek alındığı ancak başvuranın bunları kabul etmediği,

e. Hükümlü S.A.’nın jandarma personeli tarafından 3/9/2024 günü saat 23.00 sıralarında Erzincan Ceza İnfaz Kampüsüne teslim edildiği, yolda yaşanan olay ile ilgili jandarma personeli tarafından tutanak tanzim edildiği, devriye komutanı tarafından, meydana gelen olayın Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığı Jandarma Yarbay A.A.’ya arz edildiği, tanzim edilen tutanağın resmi yazı ile hükümlü S.A. hakkında adli ve idari işlem yapılmak üzere Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne gönderildiği,

f. S.A.’nın ring aracında meydana gelen olay ile ilgili yazmış olduğu şikayet dilekçesindeki iddialar ile ilgili Jandarma Yarbay A.A. tarafından tanzim edilen olay tutanağı, görüntü izleme tutanağı ve görüntüleri kapsayan belge ve bulguya istinaden gerekli araştırmalar yapılarak başvuranın dilekçesine cevap verildiği,

g. Meydana gelen olayda S.A. isimli hükümlünün ring aracı ile seyir halinde iken jandarma

personeline zorluk çıkardığı, hakaret ve tehditte bulunduğu, buna rağmen jandarma personelinin herhangi bir fiziki müdahale veya şiddette bulunmadığı, kendisi hakkında tutanak tutulması halinde çeşitli iddialarla jandarma personelinden şikayetçi olacağını söylediğinin tutanakla ve tanık ifadeleriyle sabit olduğu,

ğ. S.A.'nın 4/9/2024 tarihinde Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesinden almış olduğu darp-cebir raporunda açıklandığı üzere, basit tıbbi müdahale ile giderilebilir şekilde rapor tanzim edildiği ve sırt bölgesinde meydana gelen kızarıkların da ring aracı içerisinde bulunan kabinde kendisi tarafından yapıldığının görüntülerle sabit olduğu ve Jandarma personelinin herhangi bir fiziki şiddet ve müdahalesinin olmadığını anlaşıldığı,

h. Yapılan araştırmada toplanan bilgiler, alınan ifadeler ve yukarıda belirtilen değerlendirmeler neticesinde, Jandarma Yarbay A.A.'nın herhangi bir suç ve disiplinsizlik olayı işlemediği, iddiaların tek taraflı olduğu, her türlü şüpheden uzak somut bir delil bulunmadığı, iddiaların soyut nitelikte kaldığı ve kesin bir kanaat oluşmadığından Jandarma Yarbay A.A. hakkında disiplin soruşturması yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varıldığı belirtilmiştir.

5. Muhatap kurumların cevaplarına karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Tanık olarak dinlenen N.A. kendisiyle aynı kabinde seyahat etmediği için ifadesine itibar edilemeyeceğini, bahsi geçen kişinin Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığının kayıtlarında kendisine iftira attığına dair soruşturmanın mevcut olduğunu, bahsi geçen kişiyle husumetli olduğunun UYAP kayıtlarında mevcut olduğunu, diğer tanık olan A.Y.'nin ise tehdit edildiği için tanıklık yapmaktan çekindiğini,

b. Kollarının kelepçeli olmasından dolayı sırtına vurarak kendisini yaralamasının mümkün olmadığını,

c. Akaryakıt istasyonuna ait kamera kayıtlarında insan haklarına aykırı olan kötü muamele yasağının ihlal edildiğinin sabit olduğunu,

ç. Söz konusu darp ve cebir raporunda vücudundaki yaraların ve varise ilişkin rahatsızlığının tam olarak belirtilmediğini iddia etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükmü yer almaktadır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Kuruma yapılan başvurular,*

inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur. ve sonucunda; (...) yönlerinden incelenir.”

10. Mezkr Yönetmelik’in “*Karar türleri*” başlıklı 65’inci maddesi şoyledir: “(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

11. Mezkr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şoyledir: “(1) n inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın ktiye kullanımını teşkil edip etmediğı, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) n inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini re’sen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

14. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin 7’nci maddesi şoyledir; “*Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz...*”

15. Aynı Sözleşme’nin 10’uncu maddesinin birinci fıkrası şoyledir; “*zgrlğinden yoksun bırakılan herkese insanca ve kişinin doğuştan sahip olduğu onura saygı gösterilerek davranılır.*”

16. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) “İşkence yasağı” başlıklı 3’üncü maddesi şoyledir; “*Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz.*”

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 3’üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28.09.2015, ř 86). Ayrıca, 3’nc maddenin yakalama gibi bazı koşullarda g kullanımını yasaklamadığını ancak yalnızca zaruri olması ve aşırı olmaması kaydıyla böyle bir g kullanılabileceğini belirtmiştir (AİHM, Vasilev/Bulgaristan, B. No: 48130/99, 12.04.2007, ř63). Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır. Muamelenin

heyecanın yükseldiği ve duygu yoğunluğunun olduğu bir anda meydana gelip gelmediği de göz önünde bulundurulmalıdır (Anayasa Mahkemesi [AYM], Cezmi Demir ve diğerleri, B. No: 2013/293, 17.07.2014, §§ 80, 81).

18. AİHS'in 3'üncü maddesi, terörle mücadele ve organize suç gibi en zor durumlarda dahi, ilgili şahsın tutumunu dikkate almaksızın, işkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezayı kesin suretle yasaklamaktadır. Kötü muamelenin 3'üncü madde kapsamında işkence olarak değerlendirilebilmesi için asgari şiddet düzeyine ulaşması gerekmektedir. Bu asgari düzey, özü itibarıyla göreceli olup, olayın tüm koşullarının değerlendirilmesiyle, yani muamelenin uygulandığı süre, fiziksel ve ruhsal etkileri gibi etkenlere bağlı olarak belirlenir.

19. Kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini de belirtmek gerekir (AYM, Beyza Metin, B. No: 2014/19426, 12.12.2018, § 45). Başvurucunun kötü muamele gördüğüne ilişkin anlatımları soyut iddiaları değil, somut fiillerin tasvirini içermelidir.

20. Yaşama hakkının ihlali iddiasında olduğu gibi işkence ve kötü muamele iddiaları konusunda da Mahkeme, "*makul şüphe bulunmaması*" ya da "*bütün makul kuşkunun ötesinde*" şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak Mahkeme, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, İrlanda v. Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 18.01.1978, § 161).

21. Ayrıca, başvurucunun kendisine yapıldığını iddia ettiği kötü muamele fiilleri ile sunduğu deliller uyumlu olmalıdır. AİHM'de görülen Çelik v. Türkiye davasında başvurucu gittiği karakolda birkaç kez yüzüne ve karnına vurulduğunu iddia etmiş, sunduğu raporda göz çukurlarında, boynunda ve sağ omzunda acı hissettiği belirtilmiştir. AİHM'e göre başvurucu bu iddialarını kanıtlayan kesin ve ikna edici delil sunamamıştır; çünkü başvurucunun iddia ettiği şekilde bir kötü muamelenin aynı gün kendisini muayene eden hekim tarafından görülebilecek belirgin izler bırakmış olması gerekmektedir (AİHM, Çelik v. Türkiye, B. No: 39324/02, 20.04.2009, § 33). Başvurucunun iddia ettiği şekilde bir kötü muamele, kendisini birkaç gün sonra muayene eden doktorun gözlemleyebileceği şekilde izler bırakmadığından ve başvurucu gördüğünü iddia ettiği muameleleri yansıtmayan rapora da itiraz etmemiş olduğundan, Mahkeme başvurucuların gördüklerini iddia ettikleri muamelelerin gerçekliğinden kuşkuya düşmüştür (AİHM, Gök ve Güler v. Türkiye, B. No: 60579/00, 08.04.2008, § 36). Dolayısıyla AİHM içtihatlarından anlaşıldığı üzere kötü muamele iddiaları ayrıntılı ve tutarlı, sunulan deliller kanıtlayıcı ağırlığa sahip olmalıdır.

22. Başvuru konusu, başvuranın Cumhurbaşkanlığına göndermiş olduğu yaşlılık ve sakatlık nedeniyle af talepli dilekçesi üzerine, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı İstanbul 3'üncü Adli Tıp İhtisas Kurulunun 27/3/2024 tarih ve ... B.M. sayılı yazısına istinaden sağlık durumunun tespiti için 1-3 Eylül 2024 tarihleri arasında İstanbul iline sevki ve Kuruma dönüşüyle ilgili süreçte, başvuranın sağlık durumu kara yoluyla seyahate uygun olmadığı halde üç gün süren bir seyahate zorlandığı, yolculuk esnasında ve dönüşünde görevli personelce kendisine darp ve kötü muamelede bulunduğu iddialarına ilişkindir.

23. Başvuranın, Kurum doktoru tarafından yapılan muayenesi sonucu hakkında "*Yapılan fiziki muayenesinde karayolu veya hava yolu ile yolculuk yapmasında sağlık açısından herhangi bir engel hali yoktur. Herhangi bir darp cebir izine rastlanılmamıştır.*" şeklindeki 29/8/2024 tarihli raporuna istinaden Adli Tıp Kurumundaki muayenesi amacıyla kara yoluyla İstanbul iline sevkini sağlandığı anlaşılmış olup, söz konusu raporun sahteliği yolundaki iddianın incelenmesi Kurumumuzun görev alanı dışında kaldığı gibi muhatap kurumlarca gönderilen belgeler kapsamında davacının bu yöndeki iddiasının doğruluğunu gösteren bir emareye rastlanmamıştır. Nitekim, başvuranın kara yoluyla sevk edilmiş olması nedeniyle yolculuktan kaynaklı bir sağlık

sorunu yaşadığına ilişkin bir bulgu mevcut değildir.

24. İkinci olarak, muhatap kurumlar tarafından gönderilen jandarma ring aracındaki kamera görüntülerinde, görevli jandarma personelince yolculuk sırasında başvurana karşı darp ve cebir uygulandığına işaret eden bir emareye rastlanmamıştır. Zira, incelenen kamera görüntülerinde; başvuranın jandarma ring aracı içerisinde rahatsızlandığını belirterek yol üzerinde bir hastaneye sevk edilme talebinde bulunduğu, yaklaşık 30 dakika boyunca kafa, el ve ayağıyla mahkum kabin kapısına vurduğu, jandarma personeline yönelik tehdit ve hakaretlerde bulunduğu görülmüş olup, ring aracında kayıt altına alınan görüntüler içerisinde jandarma personeli tarafından başvurucuya herhangi bir tehdit, hakaret veyahut fiziksel şiddette bulunulmadığı anlaşılmıştır.

25. Başvuranın ceza infaz kurumuna teslim edilmesinden sonraki zaman dilimine ait mahkum kabul birimi kamera kayıt görüntüleri incelendiğinde ise başvuranın görevli memurlarla konuştuğu ve mahkum kabul bekleme alanında bir süre beklediği, bu esnada vücudunu, kollarını, bacaklarını açarak kameraya gösterdiği, daha sonra bekleme alanında bulunan sandalyelere uzandığı ve gelen 112 Acil Servis personelince başvuranın muayenesinin yapıldığı görülmüş olup, bu görüntülerde de başvuranın iddialarını destekler nitelikte bir veriye rastlanmamıştır.

26. Diğer yandan, konuya ilişkin olarak yürütülen idari soruşturma kapsamında ifadesine başvuru tanıkların başvuranın iddialarını destekler nitelikte herhangi bir beyanı da bulunmamaktadır.

27. Başvuranın ceza infaz kurumuna tesliminin ardından sevk edildiği Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tanzim edilen genel adli muayene raporunda, sırt kısmında kızamık alanlar bulunduğu ve bu kızamıkların basit tıbbi müdahale ile giderilebileceği belirtilmiş olup, söz konusu kızamıkların darp sonucu oluştuğuna ilişkin somut bir bulguya yer verilmemiştir.

28. AİHM'e göre; bir delil yeterince sağlam, açık, birbiriyle uyumlu çıkarımların; aksi ispat edilemez maddi karinelerin bir arada var olmasıyla elde edilebilir (AİHM, Subaşı ve Çoban/Türkiye, B. No: 20129/07, 09.07.2013, § 33).

29. Davacının iddiaları ve muhatap kurumlarca gönderilen belgeler ilgili içtihatlarla birlikte değerlendirildiğinde; söz konusu iddialara ilişkin kamera kayıtlarında, tanık beyanlarında ve sağlık raporlarında başvuranın iddialarını destekler mahiyette bir veri bulunmadığı, söz konusu iddiaların soyut beyan niteliğinde kaldığı, başvuranın işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilebilecek bir eyleme maruz kaldığının somut delillerle ortaya konulamadığı anlaşıldığından kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/2/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye